

บทที่ 5 ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมจากการทำลายวัดพระเปิดล้อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานของโรงงานวัดพระเปิดทหาร จังหวัดนครสวรรค์” ผู้ทำการศึกษาได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด โดยชุดที่ 1 ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและมาตรการป้องกันของผู้ปฏิบัติงานในโรงงานวัดพระเปิดทหาร และชุดที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากการทำลายวัดพระเปิดที่ล้อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ในบริเวณพื้นที่ชุมชนโดยรอบโรงงานวัดพระเปิดทหาร

5.1 ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและมาตรการป้องกันของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงงานวัดพระเปิดทหาร

ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและมาตรการป้องกันของผู้ปฏิบัติงานผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 เพศของผู้ปฏิบัติงาน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	55	90.2
หญิง	6	9.8
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงเพศของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 90.2 ส่วนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 9.8

ตารางที่ 4 สังกัดหน่วยงานของผู้ปฏิบัติงาน

สังกัดหน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
กองโรงงาน	51	83.6
กองควบคุมมาตรฐานการผลิต	8	13.1
แผนกช่างโยธา กองบริหาร	1	1.6
กองวิจัยและพัฒนา	1	1.6
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงสังกัดหน่วยงานของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในสังกัดหน่วยงานกองโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 83.6 รองลงมา กองควบคุมมาตรฐานการผลิต คิดเป็นร้อยละ 13.1 ส่วนแผนกช่างโยธา กองบริหารและกองวิจัยและพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 1.6 เท่ากัน

ตารางที่ 5 อายุในการทำงานตั้งแต่เข้าทำงานในโรงงานวัตถุประสงค์เปิดทหารของผู้ปฏิบัติงาน

อายุงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	9	14.8
6 - 10 ปี	37	60.7
11 - 15 ปี	8	13.1
มากกว่า 15 ปี	7	11.5
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 5 อายุงานตั้งแต่เข้าทำงานในโรงงานวัตถุประสงค์เปิดทหารของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ของผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีอายุการทำงานอยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 60.7 รองลงมา น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8 ผู้ที่มีอายุการทำงานอยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี และมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.1 และ 11.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ลักษณะงานที่ปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงาน

ลักษณะงาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ปฏิบัติในห้องควบคุมเครื่องหรือพนักงาน ควบคุมการผลิต ผู้ช่วยวิศวกร วิศวกร ประจำเครื่อง และหัวหน้าแผนก	4	6.6
2.ปฏิบัติเกี่ยวกับการทำลายวัตถุระเบิดที่ไม่ได้ มาตรฐาน	-	-
3. ปฏิบัติเป็นพนักงานทั่วไป	57	93.4
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 6 ลักษณะงานที่ปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า
ของผู้ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่เป็นพนักงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 93.4 และผู้ปฏิบัติในห้องควบคุม
เครื่องหรือพนักงาน ควบคุมการผลิต ผู้ช่วยวิศวกร วิศวกรประจำเครื่องและหัวหน้าแผนกคิดเป็น
ร้อยละ 6.6

ตารางที่ 7 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อความ	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 5
1. สื่อภายนอก เช่น วิทยู โทรทัศน์	57 (93.4)	1 (1.6)	- -	1 (3.3)	1 (1.6)
2. บอร์ดตีตประกาศประจำ หน่วยงาน บอร์ดนิทรรศการด้าน ความปลอดภัย	- -	59 (96.7)	1 (1.6)	1 (1.6)	- -
3. ข่าวสารประชาสัมพันธ์ (โรงงาน วัตถุประสงค์ทหาร)	- -	- -	60 (98.4)	- -	1 (1.6)
4. ผู้บังคับบัญชา การฝึกอบรม รายงานการประชุม รายงานผล การตรวจวัด	2 (3.3)	1 (1.6)	- -	58 (95.1)	- -
5. เพื่อนร่วมงาน การสนทนา พูดคุย	2 (3.3)	- -	- -	- -	59 (96.7)

จากตารางที่ 7 แสดงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ลำดับที่ 1 สื่อภายนอก เช่น วิทยู โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 93.4 ลำดับที่ 2 บอร์ดตีตประกาศประจำหน่วยงาน บอร์ดนิทรรศการด้านความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 96.7 ลำดับที่ 3 ข่าวสารประชาสัมพันธ์ (โรงงานวัตถุประสงค์ทหาร) คิดเป็นร้อยละ 98.4 ลำดับที่ 4 ผู้บังคับบัญชา การฝึกอบรม รายงานการประชุม รายงานผลการตรวจวัด คิดเป็นร้อยละ 35.1 และลำดับที่ 5 เพื่อนร่วมงาน การสนทนา พูดคุย คิดเป็นร้อยละ 96.5

ตารางที่ 8 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงานในโรงงานวัดฤๅษะเบ็ดทหาร

ปัญหา	ลำดับ ที่ 1	ลำดับ ที่ 2	ลำดับ ที่ 3	ลำดับ ที่ 4	ลำดับ ที่ 5	ลำดับ ที่ 6	ลำดับ ที่ 7	ลำดับ ที่ 8
1. เสียงดังเครื่องจักรอุปกรณ์	34 (55.7)	25 (41.0)	1 (1.6)	- (-)	1 (1.6)	- (-)	- (-)	- (-)
2. กลิ่นก๊าซซัลเฟอร์ ไดออกไซด์	- (-)	23 (37.7)	- (-)	34 (55.7)	2 (3.3)	1 (1.6)	1 (1.6)	- (-)
3. ความสั่นสะเทือน	- (-)	1 (1.6)	35 (57.4)	1 (1.6)	- (-)	23 (37.7)	1 (1.6)	- (-)
4. กลิ่นไอระเหยสารเคมี	25 (41.0)	11 (18.0)	- (-)	24 (39.3)	- (-)	1 (1.6)	- (-)	- (-)
5. ปัญหาฝุ่น	1 (1.6)	1 (1.6)	1 (1.6)	- (-)	38 (62.3)	- (-)	6 (9.8)	1 (1.6)
6. อันตรายจากอุปกรณ์	1 (1.6)	- (-)	23 (37.7)	1 (1.6)	14 (23.0)	21 (34.4)	- (-)	1 (1.6)
7. แสงสว่างไม่เพียงพอ	- (-)	- (-)	- (-)	1 (1.6)	7 (11.5)	2 (3.3)	42 (68.9)	9 (14.8)
8. ปัญหาควันเขม่าดินปืน	- (-)	- (-)	1 (1.6)	- (-)	- (-)	- (-)	10 (16.4)	50 (82.0)

จากตารางที่ 8 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า อันดับที่ 1 คือ เสียงดังเครื่องจักรอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 55.7 อันดับที่ 2 กลิ่นก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คิดเป็นร้อยละ 55.7 อันดับที่ 3 ได้แก่ ความสั่นสะเทือน คิดเป็นร้อยละ 57.4 อันดับที่ 4 กลิ่นไอระเหยสารเคมี อันดับที่ 5 ปัญหาฝุ่น คิดเป็นร้อยละ 62.3 อันดับที่ 6 อันตรายจากอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 34.4 อันดับที่ 7 ได้แก่ แสงสว่างไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 68.9 อันดับที่ 8 ได้แก่ ปัญหาควันเขม่าดินปืน คิดเป็นร้อยละ 82.0

ตารางที่ 9 แสดงระยะเวลาการทำงานแต่ละครั้ง

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 นาที	9	14.8
1/2 - 1 ชั่วโมง	36	59.0
1 - 2 ชั่วโมง	13	21.3
2 - 4 ชั่วโมง	2	3.3
4 - 8 ชั่วโมง	1	1.6
รวม	61	100.00

จากตารางที่ 9 ระยะเวลาการทำงานแต่ละครั้งของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ของผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ทำงานอยู่ในโรงงานแต่ละครั้งใช้เวลา 1/2 - 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมา 1 - 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.3 น้อยกว่า 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 14.8

ตารางที่ 10 สภาพแวดล้อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย

ผลกระทบ	จำนวน	ร้อยละ
1.ผลกระทบอย่างมาก ทำให้สุขภาพทรุดโทรม เป็นโรคเนื่องจากการทำงาน เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ โรคปอดฝุ่น โรคผิวหนัง โรคแพ้สารเคมี	-	-
2.ผลกระทบบั่นทอนสุขภาพ เจ็บป่วยเป็นประจำ ทำให้หยุดงาน และประสิทธิภาพการทำงานลง	21	34.4
3.ผลกระทบบ้าง แต่ไม่เป็นอันตราย เพราะมีการตรวจสุขภาพตามที่ระยะที่กำหนด	37	60.7
ไม่มีผลกระทบ เพราะได้ระวังป้องกันอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสม่ำเสมอ	3	4.9
รวม	61	100.00

จากตารางที่ 10 จัดอันดับสภาพแวดล้อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่แสดงการรับรู้ถึงโรงงานผลิตวัตถุระเบิดมีผลกระทบบ้าง แต่ไม่เป็นอันตราย เพราะมีการตรวจสุขภาพตามที่ระยะที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 60.7 รองลงมาแสดงการรับรู้ว่ามีผลกระทบนั้นทอนสุขภาพ เจ็บป่วยเป็นประจำ ทำให้หยุดงาน และประสิทธิภาพการทำงานลง คิดเป็นร้อยละ 34.4

ตารางที่ 11 กิจกรรมที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนรอบ ๆ โรงงานผลิตวัตถุระเบิด

ข้อความ	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 5
1. น้ำทิ้ง จากน้ำหล่อเย็นโรงงาน	60 (98.4)	1 (1.6)	- -	- -	- -
2. เสียงดังจากการทำลายวัตถุระเบิด	- -	33 (54.1)	2 (3.3)	25 (41.0)	1 (1.6)
3. ฝุ่น/เขม่าดินปืน จากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพและไม่ได้มาตรฐานภาพ	- -	- -	55 (90.2)	2 (3.3)	4 (6.6)
4. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	- -	26 (42.6)	1 (1.6)	34 (55.7)	- -
5. น้ำเสียจากฝนไถกรด	1 (1.6)	1 (1.6)	3 (4.9)	- -	56 (91.8)

จากตารางที่ 11 จัดอันดับกิจกรรมการทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนรอบ ๆ โรงงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อันดับที่ 1 ได้แก่ น้ำทิ้งจากน้ำหล่อเย็นโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 98.4 อันดับที่ 2 เสียงดังจากการทำลายวัตถุระเบิด คิดเป็นร้อยละ 54.1 อันดับที่ 3 ได้แก่ ฝุ่น/เขม่าดินปืนจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพและไม่ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 90.2 อันดับที่ 4 ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คิดเป็นร้อยละ 55.7 อันดับที่ 5 น้ำเสียจากฝนไถกรด คิดเป็นร้อยละ 91.8

5.2 พฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

ตารางที่ 10 พฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพจากสิ่งแวดล้อมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อความ	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
1. ปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน กฎความปลอดภัยคำเตือน เครื่องหมาย (Safety Sign) ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	61 (100.0)	- -	- -	- -
2. เมื่อต้องตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องจักรที่มีเสียงดัง ท่านได้สวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันหู เช่น ปลั๊กเสียบอุดหู หรือครอบหูเสมอ	61 (100.0)	- -	- -	- -
3. ทุกครั้งที่พบว่า อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเกิดการชำรุด ท่านจะต้องนำไปเปลี่ยนหรือเบิกใหม่ทุกครั้ง	61 (100.0)	- -	- -	- -
4. เมื่อพบอุปกรณ์ที่ชำรุด เช่น สารเคมีรั่ว หรือ Pump ชำรุดมีเสียงดัง ท่านฝากกะต่อไป แจ้งซ่อม	61 (100.0)	- -	- -	- -
5. ปิดประตู เข้า-ออก ทุกครั้ง เพื่อป้องกัน ไอน้ำมันหรือเสียงดัง จากเครื่องจักรอุปกรณ์เข้ามาในห้องทำงาน	61 (100.0)	- -	- -	- -
6. เลือกใช้น้ำกากกรองอากาศ แบบ 3M (Particulate)	60 (98.4)	1 (1.6)	- =	- -
7. ท่านได้สวมใส่ปลั๊กอุดหูอย่างถูกหลักวิธี โดยดึงใบหูไปด้านหลังก่อนแล้วจึงหมุนปลั๊กอุดหูเข้าไปทุกครั้ง	60 (98.4)	- -	- -	1 (1.6)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติเกือบ ทุกครั้ง	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
8. สวมใส่รองเท้านิรภัยเมื่อเข้าไปใน สถานที่ทำงานที่อาจถูกวัตถุ กระแทก กัด ล้าง หั่นทับ หรือถูกสาร เคมีกัด	60 (98.4)	1 (1.6)	- -	- -
9. หลังการปฏิบัติงานแล้วเสร็จทำ ความสะอาดหมวกนิรภัยและจัด เก็บรักษาไว้อย่างดี	56 (97.8)	4 (6.6)	- -	1 (1.6)
10. เผื่อระวังการปล่อยน้ำทิ้งลง Main Drainจากระบบน้ำหล่อเย็น น้ำทิ้ง ระบบ Cooling น้ำฉีดล้างเขม่าดิน ปืน น้ำทิ้ง Neutralize โดยแจ้งให้ผู้ เกี่ยวข้องทราบ เสมอ	56 (91.8)	5 (8.2)	- -	- -
11. หลีกเลี่ยงที่จะต้องเข้าไปปฏิบัติงาน ในพื้นที่ ที่มีฝุ่นฟุ้งหรือบริเวณที่มี เสียง ดังเสมอ	47 (77.0)	1 (1.6)	13 (21.3)	- -
12. หน้ากากกรองอากาศ หรือ Filter ที่ใช้งานประจำนาน ๆ นำมาซัก ล้างและใช้งาน ให้ได้นาน	36 (59.0)	2 (3.3)	- -	23 (37.7)
13. เมื่อเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่แล้วสวม สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล จึงรีบเร่งทำงานนั้นให้เสร็จโดยเร็ว	35 (57.4)	- -	1 (1.6)	25 (41.0)
14. ใส่ใจติดตามคุณภาพอากาศ เช่น ลดกำลังผลิตเมื่อ SO ₂ สูงเกินพิกัด ฝุ่น น้ำ เพื่อ ลดฝุ่น หรือเดินระบบ ระบายอากาศในห้องเก็บสารเคมีที่ ตนเองเกี่ยวข้องเสมอ	39 (47.5)	31 (50.8)	- -	1 (1.6)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อความ	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติเกือบ ทุกครั้ง	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
15. นำอุปกรณ์เครื่องจักรเข้าใช้งาน ก่อนแล้วตรวจสอบสภาพ เช่น ปิดฝา Cover , Save Guard , Manhole ภายหลัง	61 (100.0)	- -	- -	- -
16. เมื่อพบเห็นเพื่อนร่วมงาน ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎความ ปลอดภัย ได้แนะนำให้แก้ไขภาย หลังจากงานแล้วเสร็จ	61 (100.0)	- -	- -	- -
17. ได้พูดคุย สอนงาน ในเรื่องปัญหา สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ความ ปลอดภัยหลังจากที่มีการประชุม หรือรายงาน	26 (42.6)	35 (57.4)	- -	- -
18. การมีส่วนร่วมซ่อมแผนฉุกเฉิน ทุกครั้งที่มีการฝึกซ้อมประจำปี หรือได้ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุการณ์ ฉุกเฉิน	60 (98.4)	1 (1.6)	- -	- -
19. จัดสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน อาคาร ให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ เช่น ร่วมทำ 5 ส. & MSM เป็นประจำ	61 (100.0)	- -	- -	- -
20. ตรวจสอบ บริเวณสถานที่ทำงาน และรายงานตามระยะที่กำหนด เช่น เสียงดัง ฝุ่น เขม่าดินปืน แสง สว่าง การระบายอากาศไม่เพียงพอ กลิ่นก๊าซ และสัญญาณเตือนภัย	60 (98.4)	- -	1 (1.6)	- -

จากตารางที่ 12 พฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ จากสิ่งแวดล้อมในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สามารถอธิบายเป็นรายชื่อได้ ดังนี้ ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน กฎความปลอดภัยค่าเตือน เครื่องหมาย (Safety Sign) ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดและเมื่อต้องตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องจักรที่มีเสียงดัง ได้ทำการสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันหู เช่น ปลั๊กเสียงอุดหู หรือครอบหูเสมอ ทุกครั้งที่พบว่า อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเกิดการชำรุด จะต้องนำไปเปลี่ยนหรือเบิกใหม่ทุกครั้ง เมื่อพบอุปกรณ์ที่ชำรุด เช่น สารเคมีรั่ว หรือ Pump ชำรุดมีเสียงดัง ได้ฝากกะต่อไป แจ้งซ่อม การปิดประตู เข้า-ออก ทุกครั้งเพื่อป้องกัน ไกกรด หรือเสียงดังจากเครื่องจักรอุปกรณ์เข้ามาในห้องทำงาน ก่อนนำอุปกรณ์เครื่องจักรเข้าใช้งานก่อนแล้วตรวจสอบสภาพ เช่น ปิดฝา Cover , Save Guard , Manhole ภายหลังและ เมื่อพบเห็นเพื่อนร่วมงานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย ได้มีการดำเนินการแนะนำให้แก้ไขภายหลังจากงานแล้วเสร็จและได้จัดสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานอาคาร ให้เป็นระเบียบอยู่เสมอเช่น ร่วมทำ 5 ส. &MSM เป็นประจำ ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ควรหลีกเลี่ยงที่จะต้องเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีฝุ่นฟุ้งหรือบริเวณที่มีเสียงดังเสมอ ส่วนใหญ่ตอบว่า ปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 77.0 เมื่อเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่แล้วสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล จึงเริ่มทำงานนั้นให้เสร็จโดยเร็ว ส่วนใหญ่ตอบว่า ปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 57.4 หน้ากากกรองอากาศ หรือ Filter ที่ใช้งานประจำนาน ๆ ทำไม่ได้ นำมาซักล้างและใช้งาน ให้ได้นานที่สุดส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 59.0 การสวมใส่รองเท้านิรภัยเมื่อเข้าไปในสถานที่ทำงานที่อาจถูกวัตถุกระแทก กิ่ง หล่นทับ หรือถูกสารเคมีกัด ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 98.4 เลือกใช้หน้ากากกรองอากาศ แบบ 3M (Particulate) ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 98.4 เช่นเดียวกับการได้สวมใส่ปลั๊กอุดหูอย่างถูกต้องวิธีโดย ดึงใบหูไปด้านหลังก่อนแล้วจึงหมุนปลั๊กอุดหูเข้าไปทุกครั้ง คือ ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 98.4 ภายหลังจากปฏิบัติงานแล้วเสร็จท่านได้ทำความสะอาดหมวกนิรภัยและจัดเก็บรักษาไว้อย่างดี ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 97.8 การใส่ใจติดตามคุณภาพอากาศ เช่น ลดกำลังผลิตเมื่อ SO₂ สูงเกินพิภัก Spray น้ำเพื่อ ลดฝุ่นหรือเดินระบบระบายอากาศในห้องเก็บสารเคมีที่ท่านเกี่ยวข้องเสมอ ส่วนใหญ่ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.8 การเฝ้าระวังการปล่อยน้ำทิ้งลง Main Drain จากระบบน้ำหล่อเย็น น้ำทิ้งระบบCooling น้ำฉีดล้างเขม่าดินปืน น้ำทิ้ง Neutralizeโดยแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเสมอ ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 91.8 การพูดคุย สอนงาน ในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ความปลอดภัย หลังจากที่มีการประชุม หรือรายงาน ส่วนใหญ่ตอบว่า ปฏิบัติเกือบทุก

ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.4 และมีส่วนร่วมซ่อมแผนฉุกเฉินทุกครั้งที่มีการฝึกซ้อมแผนประจำปี หรือได้ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน และการตรวจสอบ บริเวณสถานที่ทำงาน รายงานตามระยะที่กำหนด เช่น เสียงดัง ฝุ่น เขม่าดินปืน แสงสว่าง การระบายอากาศไม่เพียงพอ กลิ่นก๊าซ และสัญญาณเตือนภัย (Alarm) ส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 98.4

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ
จากสิ่งแวดล้อมในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน กฎความปลอดภัย ปลดกัณฑ์เตือนเครื่องหมาย (Safety Sign) ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
2. หลีกเลี้ยงที่จะต้องเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ มีฝุ่นฟุ้งหรือบริเวณที่มีเสียงดังเสมอ	3.55	0.82	ปฏิบัติประจำ
3. เมื่อต้องตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องจักรที่มี เสียงดังได้สวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันหู เช่น ปลั๊ก เสียบอุดหู หรือครอบหูเสมอ	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
4. ทุกครั้งที่พบว่า อุปกรณ์ป้องกันอันตราย ส่วนบุคคลเกิดการชำรุด จะต้องนำไปเปลี่ยน หรือเบิกใหม่ทุกครั้ง	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
5. เมื่อเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่แล้วสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล จึงรับแรงทำงานนั้น ให้เสร็จโดยเร็ว	2.73	1.48	ปฏิบัติบางครั้ง
6. หน้ากากกรองอากาศ หรือ Filter ที่ทำนใช้งาน ประจำนาน ๆ นำมาซักล้างและใช้งาน ให้ได้ นานที่สุด	2.83	1.45	ปฏิบัติบางครั้ง
7. สวมใส่รองเท้านิรภัยเมื่อเข้าไปในสถานที่ ทำงานที่อาจถูกวัตถุกระแทก กิ่ง หล่นทับ หรือถูกสารเคมีกัด	3.98	0.12	ปฏิบัติประจำ
8. เลือกใช้หน้ากากกรองอากาศ แบบ 3M (Particulate)	3.98	0.12	ปฏิบัติประจำ

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
9. สวมใส่ปลั๊กอุดหูอย่างถูกหลักวิธีโดยดึงใบหูไปด้านหลังก่อนแล้วจึงหมุนปลั๊กอุดหูเข้าไปทุกครั้ง	3.95	0.38	ปฏิบัติประจำ
10. หลังการปฏิบัติงานแล้วเสร็จได้ทำความสะอาดหมวกนิรภัยและจัดเก็บรักษาไว้อย่างดี	3.88	0.45	ปฏิบัติประจำ
11. การใส่ใจติดตามคุณภาพอากาศ เช่น ลดกำลังผลิตเมื่อ SO ₂ สูงเกินพิกัด Spray น้ำเพื่อ ลดฝุ่นหรือเดินระบบระบายอากาศในห้องเก็บสารเคมีที่ท่านเกี่ยวข้องเสมอ	3.44	0.59	ปฏิบัติประจำ
12. เฝ้าระวังการปล่อยน้ำทิ้งลง Main Drain จากระบบน้ำหล่อเย็น น้ำทิ้งระบบ Cooling น้ำฉีดล้างเขม่าดินปืน น้ำทิ้ง Neutralize โดยแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เสมอ	3.91	0.27	ปฏิบัติประจำ
13. เมื่อพบอุปกรณ์ที่ชำรุด สารเคมีรั่วหรือ Pump ชำรุดมีเสียงดัง ฝากกะต่อไปแจ้งซ่อม	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
14. การปิดประตู เข้า - ออก ทุกครั้ง เพื่อป้องกันไอกรด หรือเสียงดัง จากเครื่องจักรอุปกรณ์เข้ามาในห้องทำงาน	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
15. การนำอุปกรณ์เครื่องจักรเข้าใช้งานก่อนแล้วตรวจสอบสภาพ เช่น ปิดฝา Cover , Save Guard , Manhole ภายหลัง	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
16. เมื่อพบเห็นเพื่อนร่วมงาน ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย ได้แนะนำให้แก่ไขภายหลังจากงานแล้วเสร็จ	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
17. การพูดคุย สอนงาน ในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ความปลอดภัย หลังจากที่มีการประชุม หรือรายงาน	3.42	0.49	ปฏิบัติประจำ
18. การมี ส่วนร่วมซ่อมแผนฉุกเฉิน ทุกครั้งที่มีการฝึกซ้อมแผน ประจำปี หรือได้ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน	3.98	0.12	ปฏิบัติประจำ
19. จัดสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานอาคารให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ เช่น ร่วมทำ 5 ส. & MSM เป็นประจำ	4.00	0.00	ปฏิบัติประจำ
20. การตรวจสอบ บริเวณสถานที่ทำงาน และ รายงานตามระยะที่กำหนด เช่น เสียงดัง ฝุ่น เขม่า ดินปืน แสงสว่าง การระบายอากาศไม่เพียงพอ กลิ่นก๊าซ และสัญญาณเตือนภัย	3.96	0.25	ปฏิบัติประจำ

จากตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพจากสิ่งแวดล้อมในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สามารถแบ่งตามพฤติกรรมการปฏิบัติประจำได้แก่ ปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานเป็นประจำตามกฎความปลอดภัยคำเตือนเครื่องหมาย (Safety Sign) ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดและเมื่อต้องการตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องจักรที่มีเสียงดังได้สวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันหู เช่น ปลั๊ก เสียบอุดหู หรือครอบหูเสมอ ทุกครั้งที่พบว่า อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเกิดการชำรุดจะต้องนำไปเปลี่ยนหรือเบิกใหม่ทุกครั้งและเมื่อพบว่าอุปกรณ์ที่ชำรุด สารเคมีรั่วหรือ Pump ชำรุดมีเสียงดังได้ฝากกะต่อไปแจ้งซ่อม นอกจากนั้นการปิดประตู เข้า-ออกทุกครั้ง เพื่อป้องกันไอนกรดหรือเสียงดัง จากเครื่องจักร อุปกรณ์เข้ามาในห้องทำงานการนำอุปกรณ์เครื่องจักรเข้าใช้งานก่อน แล้วตรวจสอบสภาพ เช่น ปิดฝา Cover, Save Guard, Manhole ภายหลัง และเมื่อพบเห็นเพื่อนร่วมงาน ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยและการแนะนำให้แก่ไขภายหลังจากจากงานแล้วเสร็จ และการจัด

สภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานอาคารให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ เช่น ร่วมทำ 5 ส. & MSM เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และสวมใส่รองเท้านิรภัยเมื่อเข้าไปในสถานที่ทำงานที่อาจถูกวัตถุกระแทก กิ่งทับหรือถูกสารเคมีกัด และเลือกใช้หน้ากากกรองอากาศ แบบ 3 M (Particulate) นอกจากนี้การมีส่วนร่วมซ่อมแซมฉุกเฉินทุกครั้งที่มีการฝึกซ้อมแผนประจำปีหรือได้ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และการตรวจสอบบริเวณสถานที่ทำงานและรายงานตามระยะที่กำหนด เช่น เสียงดัง ฝุ่น เขม่าดินปืน แสงสว่าง การระบายอากาศไม่เพียงพอ กลิ่นก๊าซและสัญญาณเตือนภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และการสวมใส่ปลั๊กอุดหูอย่างถูกต้องทุกครั้งโดยดึงใบหูไปด้านหลังก่อนแล้ว จึงหมุนปลั๊กอุดหูเข้าไปทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และการเฝ้าระวังการปล่อยน้ำทิ้งลง Main Drain จากระบบน้ำหล่อเย็น น้ำทิ้งระบบ Cooling น้ำฉีดล้าง เขม่าดินปืน น้ำทิ้ง Neutralize โดยแจ้งให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และหลังการปฏิบัติงานแล้วเสร็จได้ทำความสะอาดหมวกนิรภัยและจัดเก็บรักษาไว้อย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และการใส่ใจติดตามคุณภาพอากาศ เช่น ลดกำลังผลิตเมื่อ SO₂ สูงเกินพิกัด Spray น้ำเพื่อ ลดฝุ่น หรือเดินระบบระบายอากาศในห้องเก็บสารเคมี ที่เกี่ยวข้องเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และการพูดคุย สอนงาน ในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในการทำงานความปลอดภัยหลังจากที่มีการประชุมหรือรายงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่าปฏิบัติบางครั้ง ได้แก่ หน้ากากกรองอากาศ หรือ Filter ที่ทำนุใช้งานประจำนาน ๆ นำมาซักล้างและใช้งาน ให้ได้นานที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 เมื่อเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่แล้วสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และจึงรีบเร่งทำงานนั้น ให้เสร็จโดยเร็วมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73

สรุป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมป้องกันอันตรายต่อสุขภาพจากสิ่งแวดล้อม คือส่วนใหญ่ตอบว่าปฏิบัติเป็นประจำ

ตอนที่ 2 ประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณรอบโรงงาน

ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ แหล่งกำเนิด และ อันตรายของมลภาวะ

ทางอากาศ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการ

ทำลายวัดพระเปิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัดพระเปิดทหาร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 14 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	90	55.6
หญิง	72	44.4
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 14 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.6 ส่วนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.4

ตารางที่ 15 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	15	9.3
20 - 30 ปี	30	18.5
31 - 40 ปี	51	31.5
41 - 50 ปี	41	25.3
51 ปีขึ้นไป	25	15.4
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมา 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.3 ผู้ที่มีอายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตารางที่ 16' สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	47	29.0
สมรส	102	63.0
สมรสแต่หย่าร้าง	8	4.9
คู่สมรสถึงแก่กรรม	5	3.1
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 16 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมา โสด คิดเป็นร้อยละ 29.0 สมรสแต่หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 4.9 และ คู่สมรสถึงแก่กรรม คิดเป็นร้อยละ 3.1

ตารางที่ 17' การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	1.2
ประถมศึกษา	65	40.1
มัธยมศึกษา	52	32.1
อาชีวศึกษา ปวช / ปวส	19	11.7
อุดมศึกษา	17	10.5
อื่น ๆ	7	4.3
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 17 แสดงการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมา ผู้ตอบแบบสอบถามจบมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.1 และจบการอาชีวศึกษา ปวช / ปวส. คิดเป็นร้อยละ 11.7 และจบระดับการศึกษาอุดมศึกษา 10.5

ตารางที่ 18 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	49	30.2
เกษตรกร	50	30.9
รับจ้าง	35	21.6
แม่บ้าน	10	6.2
อื่น ๆ	18	11.1
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 18 แสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมา ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 30.2 รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 21.6 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 6.2

ตารางที่ 19 รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000 บาท	18	11.1
2,000 – 3,000 บาท	52	32.1
3,001 – 4,000 บาท	30	18.5
4,001 – 5,000 บาท	25	15.4
5,001 บาทขึ้นไป	37	22.8
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 19 แสดงรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ระหว่าง 2,000 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมา มีรายได้ 5,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.8 และมีรายได้ 3,001 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.5 สำหรับผู้ที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 4,001 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 20 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	4	2.5
5 - 10 ปี	22	13.6
11 - 15 ปี	21	13.0
16 - 20 ปี	24	14.8
21 ปีขึ้นไป	91	56.2
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 20 แสดงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาแล้วเป็นเวลา 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.2 รองลงมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8 และอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.6 และอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.0

ตารางที่ 21 ความคิดเห็นต่อคำถาม "อยากย้ายไปอยู่ที่อื่นหรือไม่"

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่อยากไปอยู่ที่อื่น	136	84.0
อยากไปอยู่ที่อื่น	6	3.7
ไม่ตอบ	20	12.3
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 21 แสดงการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อคำถาม "อยากย้ายไปอยู่ที่อื่นหรือไม่" พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าไม่อยากที่จะย้ายที่อยู่ คิดเป็นร้อยละ 84.0 และ ตอบว่าอยากย้ายที่อยู่ คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตารางที่ 22 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร

จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
มีสมาชิกทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร	22	13.6
ไม่มีสมาชิกทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร	140	86.4
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 22 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีสมาชิกทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร คิดเป็นร้อยละ 86.4 สำหรับผู้ที่ตอบว่ามีสมาชิกทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตารางที่ 23 ระยะเวลาของสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานโรงงานวัดพระเปิดทวาร

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	6	3.7
5 - 10 ปี	3	1.9
11 - 15 ปี	2	1.2
16 - 20 ปี	13	8.0
21 ปีขึ้นไป	19	11.7
ไม่ตอบ(ผู้ไม่ได้ทำงานในโรงงานฯ)	119	73.5
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 23 แสดงระยะเวลาของสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานอยู่ในโรงงานวัดพระเปิดทวาร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสมาชิกอยู่ในโรงงานฯ ส่วนใหญ่ทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลา 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.7 รองลงมาทำงานเป็นระยะเวลา 16 - 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 8.0 และระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.7 และทำงานเป็นระยะเวลา 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.9

ตารางที่ 24 การรับรู้ในการอยากเข้าไปทำงานในโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร

การรับรู้	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อยากทำในโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร	72	44.4
ผู้ไม่อยากทำในโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร	22	13.6
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	68	42.0
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 24 แสดงการรับรู้อยากเข้าไปทำงานในโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าไปทำงานในโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร คิดเป็นร้อยละ 44.4 ส่วนผู้ที่ไม่ต้องการเข้าไปทำงานในโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตารางที่ 25 ความคิดเห็นต่อระดับมาตรฐานการทำลายวัดถุระเบ็ดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานของโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร

การรับรู้	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ตอบว่ามีมาตรฐานสูง	41	25.3
ผู้ตอบว่ามีมาตรฐานปานกลาง	83	51.2
ผู้ตอบว่ามีมาตรฐานต่ำ	11	6.8
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	27	16.7
รวม	162	100.0

จากตารางที่ 25 แสดงการรับรู้ว่าการทำลายวัดถุระเบ็ดที่ไม่ได้มาตรฐานของ โรงงาน มีมาตรฐานในระดับใด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร มีมาตรฐานระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมาตอบว่าโรงงานวัดถุระเบ็ดทหาร มีมาตรฐานระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 25.3 และโรงงานวัดถุระเบ็ดทหารมีมาตรฐานระดับต่ำ คิดเป็น ร้อยละ 6.8

ตารางที่ 26 ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ, แหล่งกำเนิด, อันตรายของมลภาวะทางอากาศ

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. มลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมีแหล่งกำเนิดมาจากการทำลายวัชพืชระเบิดที่ไม่ได้มาตรฐานของโรงงานผลิตวัชพืชระเบิดทหาร	80 (49.4)	82 (50.6)
2. สารมลพิษที่สำคัญที่มาทางอากาศคือก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	134 (82.7)	28 (17.3)
3. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เกิดจากการทำลายวัชพืชระเบิดที่ไม่ได้มาตรฐานของโรงงานผลิตวัชพืชระเบิดทหาร	135 (83.3)	27 (16.7)
4. การสร้างโรงงานผลิตวัชพืชระเบิดทหารใกล้หมู่บ้าน ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศมากขึ้น	56 (56.2)	71 (43.8)
5. นอกจากปัญหาของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ แล้วยังได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากปัญหาด้านเสียงระเบิดฝุ่นละออง ควันเขม่า ไกกรด และการขนส่งวัตถุระเบิดเชื้อเพลิง จากโรงงานฯ	83 (51.2)	79 (48.8)
6. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ (เช่น หวัด ไซนัสอักเสบ หลอดลมอักเสบเรื้อรัง เป็นต้น)	102 (63.0)	60 (37.0)
7. ฝุ่นละออง ควันเขม่าดินเป็น ไกกรดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้คนเป็นโรคผิวหนัง	99 (61.1)	63 (38.9)
8. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีอันตรายต่อขนัยน์ตาของคน ทำให้ระคายเคือง แสบตา	98 (60.5)	64 (39.5)
9. จากความรู้ความเข้าใจ มลพิษทางอากาศทำให้ผู้คนในหมู่บ้านป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจ และโรคผิวหนัง	97 (59.9)	65 (40.1)

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
10. ปัญหามลพิษทางอากาศจากการทำลายวัตถุระเบิดที่ไม่ได้มาตรฐาน มีผลต่อพืชผลทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	91 (56.2)	71 (43.8)
11. ปัญหามลพิษในอากาศจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสาเหตุทำให้เกิดมลภาวะฝนกรด และแหล่งน้ำธรรมชาติเสื่อมสภาพ	59.3 (59.3)	66 (40.7)
12. คนที่เป็นโรคภูมิแพ้หรือหอบหืด จะไวต่อการเจ็บจากมลพิษทางอากาศมากกว่าคนปกติ	111 (68.5)	51 (31.5)

จากตารางที่ 26 ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ แหล่งกำเนิด อันตรายของมลภาวะทางอากาศ จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้ มลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมีแหล่งกำเนิดมาจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานของโรงงานวัตถุระเบิดทหารผู้ตอบแบบส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 50.6 สารมลพิษที่สำคัญที่มาทางอากาศคือก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 82.7 และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานของโรงงานวัตถุระเบิดทหาร ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 83.3 สำหรับการสร้างโรงงานวัตถุระเบิดทหารใกล้หมู่บ้านทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศมากขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าใช่คิดเป็นร้อยละ 56.2 นอกจากปัญหาของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์แล้วผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนยังได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากปัญหาด้านเสียงระเบิด ฝุ่นละออง ควันทะเฒ่า ไอกรด และการขนส่งวัตถุติดเชื่อเพลิงจากโรงงาน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 51.2 และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจ (เช่น หวัด ไซนัสอักเสบ หลอดลมอักเสบเรื้อรัง) ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่คิดเป็นร้อยละ 63.0 นอกจากนั้นฝุ่นละออง ควันทะเฒ่าดินปืน ไอกรดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้คนเป็นโรคผิวหนัง ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 61.1 และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์มีอันตรายต่อนัยน์ตาของคน ทำให้ระคายเคือง แสบตา ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 60.5 จากความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามมลพิษทางอากาศทำให้ผู้คนในหมู่บ้านป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจ และโรคผิวหนังส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 59.9 และปัญหามลพิษทางอากาศจาก

การทำลายวัชตวัชระเปิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานมีผลต่อพืชผลทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 56.2 และปัญหามลพิษในอากาศจาก ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสาเหตุทำให้เกิดมลภาวะฝนกรด และแหล่งน้ำธรรมชาติเสื่อมคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 59.6 และสำหรับคนที่เป็นโรคภูมิแพ้ หรือหอบหืด จะมีความไวต่อการเจ็บจากมลพิษทางอากาศมากกว่าคนปกติ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 68.5

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ แหล่งกำเนิด
อันตรายของมลภาวะทางอากาศ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น ในหมู่บ้าน มาจากการทำลายวัตถุ ระเบิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ของโรงงานวัตถุระเบิดทหาร	0.49	1.00	ความรู้ ปานกลาง
2. สารมลพิษที่สำคัญที่มาทางอากาศคือ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	0.82	1.00	ความรู้มาก
3. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เกิดจากการ ทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้ มาตรฐานของโรงงานวัตถุระเบิดทหาร	0.83	1.00	ความรู้มาก
4. การสร้างโรงงานวัตถุระเบิดทหารใกล้ หมู่บ้าน ทำให้เกิดปัญหาหมอกพิษทาง อากาศมากขึ้น	0.56	1.00	ความรู้ ปานกลาง
5. นอกจากปัญหาของก๊าซซัลเฟอร์ ไดออกไซด์ ชุมชนได้รับปัญหาด้าน เสียงฝุ่นละออง ควันเขม่า ไอกรด และ การขนส่งวัตถุระเบิดเพลิงจากโรงงาน	0.51	1.00	ความรู้ ปานกลาง
6. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำให้เกิดโรค ระบบทางเดินหายใจ (เช่น หวัด ไส้ อักเสบ หลอดลมอักเสบเรื้อรัง)	0.63	1.00	ความรู้ ปานกลาง
7. ฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืน ไอกรดก๊าซ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำให้คนเป็นโรค ผิวหนัง	0.61	1.00	ความรู้ ปานกลาง

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีอันตราย ต่อนัยน์ตา ทำให้ระคายเคือง แสบตา	0.60	1.00	ความรู้ ปานกลาง
9. จากความรู้ความเข้าใจ มลพิษทาง อากาศทำให้ผู้คนในหมู่บ้านป่วยเป็น โรคทางเดินหายใจ และโรคผิวหนัง	0.59	1.00	ความรู้ ปานกลาง
10. ปัญหามลพิษทางอากาศจากการ ทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้ มาตรฐานมีผลต่อพืชผลการเกษตร และสิ่งแวดล้อมชุมชน	0.56	1.00	ความรู้ ปานกลาง
11. ปัญหามลพิษในอากาศจากก๊าซ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสาเหตุทำให้ เกิดมลภาวะฝนกรดและแหล่งน้ำ ธรรมชาติเสื่อมคุณภาพ	0.59	1.00	ความรู้ ปานกลาง
12. คนที่เป็นโรคมะเร็งหรือหอบหืด จะไว ต่อการเจ็บจากมลพิษทางอากาศมาก กว่าคนปกติ	0.68	1.00	ความรู้มาก

จากตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ, แหล่งกำเนิด, อันตรายของมลภาวะทางอากาศสามารถแบ่งตามระดับความรู้เกี่ยวกับ องค์ประกอบ, แหล่งกำเนิด, อันตรายของมลภาวะทางอากาศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้ มากเกี่ยวกับก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้ มาตรฐานของโรงงานวัตถุระเบิดทหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 รองลงมาสารมลพิษที่สำคัญที่มา ทางอากาศคือก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 และคนที่เป็นโรคมะเร็งหรือหอบหืด จะไวต่อการเจ็บจากมลพิษทางอากาศมากกว่าคนปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.68 ข้อที่มีความรู้ ปานกลาง ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจ (เช่น หวัด ไซนัสอักเสบ หลอดลมอักเสบเรื้อรัง) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 รองลงมา ฝุ่นละออง คิวโนเซมาตินเป็น

ไถกรดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้คนเป็นโรคผิวหนัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.61 ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีอันตราย ต่อนัยน์ตาของคน ทำให้ระคายเคือง แสบตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 จากความรู้ความเข้าใจของท่านมลพิษทางอากาศทำให้ผู้คนในหมู่บ้านป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจและโรคผิวหนังและปัญหามลพิษในอากาศจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสาเหตุทำให้เกิดมลภาวะฝนกรดและแหล่งน้ำธรรมชาติเสื่อมคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 เท่ากับ การสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเปิดทวารใกล้หมู่บ้าน ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศมากขึ้นและปัญหามลพิษทางอากาศจากการทำลายวัดพระเปิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานมีผลต่อพืชผลทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.56 เท่ากัน นอกจากนี้ปัญหาของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์แล้วชุมชนยังได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากปัญหาด้านเสียงฝุ่นละออง ควันเขม่า ไถกรด และการขนส่งวัตถุอันตรายจากโรงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.51 ส่วนมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมีแหล่งกำเนิดมาจากการทำลายวัดพระเปิดที่เสื่อมคุณภาพไม่ได้มาตรฐานของโรงงานอุตสาหกรรมเปิดทวาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49

สรุป ประชาชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ, แหล่งกำเนิด, อันตรายของมลภาวะทางอากาศอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพต่อสุขภาพ
อนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในชุมชนพื้นที่โดยรอบโรงงานวัตถุระเบิดทหาร

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. ฝุ่นละออง ครั่นเขม่าดินปืน ไอกรด และเสียง ที่เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิด เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์	106 (65.4)	56 (34.6)
2. ครั่นเขม่าดินปืน ไอกรดของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นทำให้น้ำฝนที่รองจากหลังคาสกปรกไม่ปลอดภัยใช้ดื่ม	98 (60.5)	64 (39.5)
3. ครั่นเขม่าดินปืนทำให้เกิดโรคผิวหนังและโรคระบบทางเดินหายใจ แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง	95 (58.6)	67 (41.4)
4. อาการเจ็บป่วยจากมลพิษทางอากาศมักจะเป็นพร้อมกันหลายคนในพื้นที่บริเวณเดียวกัน	96 (59.3)	66 (40.7)
5. การทำความสะอาดที่อยู่อาศัยอย่างสม่ำเสมอ ช่วยป้องกันการสะสมของ ฝุ่นละออง ครั่นเขม่าดินปืน	1445 (89.5)	17 (10.5)
6. การปิดกวาดที่อยู่อาศัยเป็นการลดจำนวนฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย	146 (90.1)	16 (9.9)
7. การสูบบุหรี่จะยิ่งเสริมให้อันตรายต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศมากขึ้น	140 (86.4)	22 (13.6)
8. ได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติตนเมื่อได้ รับมลพิษทางอากาศมาแล้ว	130 (80.2)	32 (19.8)
9. การใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ ปิดปากและจมูกช่วยบรรเทาอันตรายจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	139 (85.8)	23 (14.2)
10. การหลบเข้าอยู่ในที่พักอาศัยที่ปิดมิดชิดขณะที่เกิดภาวะมลพิษช่วยป้องกันอันตรายต่อสุขภาพได้	124 (76.5)	38 (23.5)
11. ควรได้ตรวจเช็คร่างกายกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกครั้งที่เกิดอาการเจ็บป่วยด้วยโรคของระบบทางเดินหายใจ	146 (90.1)	16 (9.9)

จากตารางที่ 28 ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับฝุ่นละออง ควันเขม่าดินเป็น ไอกรด และเสียง ที่เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิดที่ไม่ได้มาตรฐานก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางร่างกายและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 65.9 โดยเฉพาะควันเขม่าดินเป็น ไอกรดของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้น้ำฝนที่จากหลังคาสกปรกไม่ปลอดภัยที่จะใช้เป็นน้ำดื่ม ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 60.5 และควันเขม่าดินเป็นทำให้เกิดโรคผิวหนังและโรคระบบทางเดินหายใจ ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 58.6 และอาการเจ็บป่วยจากมลพิษทางอากาศมักจะเป็นพร้อม ๆ กันหลายคนในพื้นที่บริเวณเดียวกัน ส่วนใหญ่ ตอบว่าเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 89.5 และการทำความสะอาดสถานที่อยู่อาศัยอย่างสม่ำเสมอช่วยป้องกันการสะสมของฝุ่นละอองควันเขม่าดินเป็น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 90.1 ส่วนการปิดกวางที่อยู่อาศัยเป็นการลดจำนวนฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 86.4 การสูบบุหรี่จะยิ่งเสริมให้อันตรายต่อสุขภาพ ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 80.2 คำแนะนำในการปฏิบัติตน เมื่อได้รับมลพิษทางอากาศจากการทำลายวัตถุระเบิดทหารแล้ว ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 80.2 ส่วนการใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ ปิดปากและจมูกช่วยบรรเทาอันตรายจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 85.8 และการหลบเข้าอยู่ในที่พักอาศัยที่ปิดมิดชิดขณะที่เกิดภาวะมลพิษช่วยป้องกันอันตรายต่อสุขภาพได้ ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 76.5 และควรได้ตรวจเช็คร่างกายกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกครั้งที่เกิดอาการเจ็บป่วย ด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ ส่วนใหญ่ตอบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 90.1

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมชุมชนบริเวณโดยรอบ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้
1. ฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืน ไอกรด และเสียงที่เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิดก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางร่างกายและ จิตใจของมนุษย์	0.65	0.47	ผลกระทบปานกลาง
2. ควันเขม่าดินปืน ไอกรดของก๊าซ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำให้น้ำฝนที่รองจากหลังคาสกปรกไม่ปลอดภัยใช้เป็นน้ำดื่ม	0.60	0.49	ผลกระทบปานกลาง
3. ควันเขม่าดินปืนทำให้เกิดโรคผิวหนังและโรคระบบทางเดินหายใจแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง	0.58	0.49	ผลกระทบปานกลาง
4. อาการเจ็บป่วยจากมลพิษทางอากาศมักจะ เป็นพร้อมกันหลายคนในพื้นที่บริเวณเดียวกัน	0.59	0.49	ผลกระทบปานกลาง
5. การทำความสะอาดที่อยู่อาศัยอย่างสม่ำเสมอช่วยป้องกันการสะสมของฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืน	0.89	0.30	สามารถป้องกันผลกระทบได้มาก
6. การปิดกวาดที่อยู่อาศัยเป็นการลดจำนวนฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย	0.90	0.29	สามารถป้องกันผลกระทบได้มาก
7. การงดสูบบุหรี่จะเสริมให้อันตรายต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ	0.86	0.34	สามารถป้องกันผลกระทบได้มาก
8. คำแนะนำในการปฏิบัติตนเมื่อได้รับมลพิษทางอากาศมาแล้ว	0.80	0.39	สามารถป้องกันผลกระทบได้มาก
9. การใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ ปิดปากและจมูกช่วยบรรเทาอันตรายจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	0.85	0.35	สามารถป้องกันผลกระทบได้มาก

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้
10. การหลบเข้าอยู่ในที่พักอาศัยที่ปิดมิดชิดขณะ ที่เกิดภาวะมลพิษช่วยป้องกันอันตรายต่อ สุขภาพได้	0.76	0.42	สามารถป้องกัน ผลกระทบได้มาก
11. ควรได้ตรวจเช็คร่างกายกับเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทุกครั้งที่เกิดการเจ็บป่วยเกี่ยวกับ โรคทางเดินหายใจ	0.90	0.29	สามารถป้องกัน ผลกระทบได้มาก

จากตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สาเหตุของการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สามารถแบ่งตามผลกระทบต่อสุขภาพทางด้านร่างกายและด้านจิตใจผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่ามีผลกระทบมาก ได้แก่ ควรได้ตรวจเช็คร่างกายกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกครั้งที่เกิดอาการเจ็บป่วยด้วยโรคของระบบทางเดินหายใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.90 และการปิดกวดที่อยู่อาศัยเป็นการลดจำนวน ผู้คนที่ฟุ้งกระจายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.90 การทำความสะอาดที่อยู่อาศัยอย่างสม่ำเสมอช่วยป้องกันการสะสมของฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 การสูบบุหรี่จะเสริมให้อันตรายต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศเพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 การใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ ปิดปากและจมูกช่วยบรรเทาอันตรายจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 และคำแนะนำในการปฏิบัติตนเมื่อได้รับมลพิษทางอากาศจากการทำลายวัตถุระเบิดทหารมาแล้วมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 การหลบเข้าอยู่ในที่พักอาศัยที่ปิดมิดชิดขณะที่เกิดภาวะมลพิษ ช่วยป้องกันอันตรายต่อสุขภาพได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.76 สำหรับข้อที่ตอบว่ามีผลกระทบปานกลาง ได้แก่ ฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืน ไอกรด และเสียง ที่เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิด ที่ไม่ได้มาตรฐานสามารถก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางร่างกายและ จิตใจของมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 รองลงมา ควันเขม่าดินปืน ไอกรดของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นสาเหตุทำให้น้ำฝนที่รองจากหลังคาสกปรกไม่ปลอดภัยที่จะใช้เป็นน้ำดื่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 ส่วนอาการเจ็บป่วยจากมลพิษทางอากาศ มักจะเป็นพร้อมกันหลายคนในพื้นที่บริเวณเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 และ ควันเขม่าดินปืนทำให้เกิดโรคผิวหนังและโรคระบบทางเดินหายใจ แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.58

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของประชากรในชุมชนบริเวณใกล้เคียงแหล่งทำลายวัตถุระเบิดโรงงาน
วัตถุระเบิดทหาร

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ผลภาวะที่ปรากฏในหมู่บ้าน			
- กลิ่น (แก๊สต่าง ๆ ไอกรด)	19 (11.7)	43 (26.5)	100 (61.7)
- เสียง	26 (16.0)	45 (27.8)	91 (56.2)
- น้ำเสีย	23 (14.2)	84 (51.9)	55 (34.0)
- ฝุ่นละออง	41 (25.3)	45 (27.8)	76 (46.9)
- ควัน เขม่าดินปืน	15 (9.3)	44 (27.2)	103 (63.6)
- การขนส่งทั้งวัตถุระเบิด เชื้อเพลิง วัตถุสำเร็จรูป	19 (11.7)	39 (24.1)	104 (64.2)
2. ผลกระทบต่อชาวบ้านในปัจจุบัน			
- สุขภาพร่างกาย	34 (21.0)	40 (24.7)	88 (54.3)
- สุขภาพจิตใจ	30 (18.5)	41 (25.3)	91 (56.2)

จากตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละการรับรู้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณใกล้เคียงแหล่งทำลายวัตถุระเบิด พบว่า ด้านกลิ่น (แก๊สต่าง ๆ ไอกรด) ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อย คิดเป็นร้อยละ 61.7 ด้านเสียง ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.2 ด้านน้ำเสีย ส่วนใหญ่ตอบว่าปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.9 ด้านฝุ่นละออง ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อยคิดเป็นร้อยละ 46.9 ด้านควัน เขม่าดินปืน ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อย คิดเป็นร้อยละ 63.6 ด้านการขนส่ง

ร้อยละ 46.9 ด้านคว้น เขม่าดินเป็น ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อย คิดเป็นร้อยละ 63.6 ด้านการขนส่ง ทั้งวัตถุบิเชื้อเพลิง วัตถุสำเร็จรูป ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อย คิดเป็นร้อยละ 64.2 ด้านสุขภาพร่างกาย ส่วนใหญ่ตอบว่าน้อย คิดเป็นร้อยละ 54.3 ด้านสุขภาพจิตใจ ส่วนใหญ่ตอบว่า น้อย คิดเป็นร้อยละ 56.2

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน
บริเวณใกล้เคียงแหล่งทำลายวัตถุระเบิด

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มลภาวะในหมู่บ้านของท่าน			
- กลิ่น (แก๊สต่าง ๆ ไกกรด)	1.50	0.69	น้อย
- เสียง	1.59	0.75	น้อย
- น้ำเสีย	1.80	0.66	ปานกลาง
- ฝุ่นละออง	1.78	0.82	ปานกลาง
- ควัน เขม่าดินปืน	1.45	0.66	น้อย
- การขนส่งทั้งวัตถุระเบิด เชื้อเพลิง วัตถุสำเร็จรูป	1.47	0.69	น้อย
2. ผลกระทบต่อสุขภาพของชาวบ้านใน ปัจจุบัน			
- สุขภาพร่างกาย	1.66	0.80	น้อย
- สุขภาพจิตใจ	1.62	0.78	น้อย

จากตารางที่ 31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณใกล้เคียงแหล่งทำลายวัตถุระเบิด พบว่า มลภาวะที่ปรากฏอยู่ม้อยในหมู่บ้านที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ น้ำเสีย และ ฝุ่นละออง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 และ 1.78 และที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ เสียง กลิ่น (แก๊สต่าง ๆ ไกกรด) การขนส่งทั้งวัตถุระเบิดเชื้อเพลิง วัตถุสำเร็จรูป ควันเขม่าดินปืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.59, 1.50, 1.47 และ 1.45 ตามลำดับ ส่วนผลกระทบต่อสุขภาพของชาวบ้านในปัจจุบันเป็นอย่างไรด้านร่างกายอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 และด้านสุขภาพจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.62

5.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับผลกระทบ จากการทำลายวัชวัชระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัชวัชระเบิดทหาร

ตารางที่ 32 วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบคะแนนความรู้ผลกระทบจากการทำลายวัชวัชระเบิดที่เสื่อมคุณภาพ ของโรงงานวัชวัชระเบิดทหารก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ ควันเขม่าดินปืนทำให้เกิดโรคผิวหนังและโรกระบบทางเดินหายใจแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตามกลุ่มอายุ

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F ratio	F Prob
ระหว่างกลุ่ม	4	2.2491	0.5623	2.2832	0.0537
ภายในกลุ่ม					
รวม	161	39.2901			

หมายเหตุ $P < 0.05$ = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณโดยรอบโรงงานวัชวัชระเบิดทหาร มีความรู้แตกต่างกันตามกลุ่มอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ผลกระทบด้านควันเขม่าดินปืนทำให้เกิดโรคผิวหนังโรกระบบทางเดินหายใจแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณโดยรอบโรงงานวัชวัชระเบิดทหาร จำแนกตามอายุ

จำแนกตามอายุ	จำนวน (N = 162)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ต่ำกว่า 20 ปี	15	0.86	0.35
20 – 30 ปี	30	0.63	0.49
31 – 40 ปี	51	0.47	0.50
41 – 50 ปี	41	0.53	0.50
51 ปีขึ้นไป	25	0.68	0.47

จากตารางที่ 32 และ 33 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัตถุระเบิดทหารด้านควันทันเขม่าดินปืนทำให้เกิดโรคผิวหนังโรกระบบทางเดินหายใจแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบโรงงานวัตถุระเบิดทหารและบริเวณใกล้เคียงนั้นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 และรองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.68 ส่วนผู้ที่มีอายุ 20- 30 ปี มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 และผู้ที่มีอายุ 41- 50 ปี มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 และผู้ที่มีอายุ 31- 40 ปี มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.47 เช่นเดียวกัน ตามลำดับ

ตารางที่ 34 วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบคะแนนความรู้ผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของ โรงงานวัตถุระเบิดทหารเกิดมลภาวะทางอากาศฝุ่นละออง ควันทันเขม่าดินปืน ไอนกรด เสี่ยง ที่เกิดจากการทำลายวัตถุระเบิดเสื่อมคุณภาพสามารถให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางร่างกายและ จิตใจของมนุษย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F ratio	F Prob
ระหว่างกลุ่ม	5	4.9234	0.9847	4.8429	0.00
ภายในกลุ่ม					
รวม	161	36.6420			

หมายเหตุ $P < 0.05 =$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณโดยรอบโรงงานวัตถุระเบิดทหาร มีความรู้แตกต่างกันตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัตถุระเบิดทหารก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ ฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืน ไอกรด เสี่ยงให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ผลกระทบต่อสุขภาพและจิตใจ	จำนวน (N = 162)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	1.00	0.00
ประถมศึกษา	65	0.46	0.50
มัธยมศึกษา	52	0.78	0.41
อาชีวศึกษา ปวช / ปวส	19	0.63	0.49
อุดมศึกษา	17	0.82	0.39
อื่น ๆ	7	1.00	0.00

จากตารางที่ 34 และ 35 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัตถุระเบิดทหารเกิดมลภาวะทางอากาศ ฝุ่นละออง ควันเขม่าดินปืน ไอกรด เสี่ยงสามารถทำให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบโรงงานวัตถุระเบิดทหาร และบริเวณใกล้เคียงนั้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามระดับการศึกษามัธยมศึกษาที่มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 และรองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับ อาชีวศึกษา ปวช / ปวส มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 และผู้ที่มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษามีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 เดียวกัน ตามลำดับ

ตารางที่ 36 วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบคะแนนความรู้ผลจากการทำลายวัชวัชระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัชวัชระเบิดทหารเกิดมลภาวะทางอากาศเกี่ยวกับ ควันเขมาดินเป็น ไอกรดของก๊าซ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นสาเหตุทำให้น้ำฝนที่รองจากหลังคาสกปรกไม่ปลอดภัยที่จะใช้เป็นน้ำดื่มสำหรับบริโภคในครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F ratio	F Prob
ระหว่างกลุ่ม	4	2.6999	0.6750	2.9423	0.0222
ภายในกลุ่ม					
รวม	161	38.7160			

หมายเหตุ $P < 0.05$ = แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณโดยรอบโรงงานวัชวัชระเบิดทหาร มีความรู้แตกต่างกันตามกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ผลกระทบจากการทำลายวัชวัชระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัชวัชระเบิดทหารก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศด้านควันเขมาดินเป็น ไอกรดของก๊าซ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นสาเหตุทำให้น้ำฝนที่รองจากหลังคาสกปรกไม่ปลอดภัยที่จะใช้เป็นน้ำดื่มสำหรับบริโภคในครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

ความรู้ผลกระทบต่อสุขภาพและจิตใจ	จำนวน (N = 162)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	49	0.67	0.47
เกษตรกร	50	0.56	0.50
รับจ้าง	35	0.48	0.50
แม่บ้าน	10	0.40	0.51
อื่น ๆ	18	0.88	0.32

จากตารางที่ 36 และ 37 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัตถุระเบิดทหาร ก่อให้เกิดควันเขม่าดินปืน ไอกรดของก๊าซ ซัลเฟอร์ ไดออกไซด์ เป็นสาเหตุทำให้น้ำฝนที่รองจากหลังคาสปรกไม่ปลอดภัยที่จะใช้เป็นน้ำดื่มสำหรับบริโภคในครัวเรือนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบโรงงานวัตถุระเบิดทหารและบริเวณใกล้เคียงนั้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มกลุ่มอาชีพอื่นๆ (กลุ่มผู้ที่ไม่ใช่อาชีพที่แน่นอนมีฐานะยากจนอาศัยพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น และอาศัยน้ำฝนเพื่อการบริโภค) มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 รองลงมาคือกลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มอาชีพเกษตรกร มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 และกลุ่มอาชีพรับจ้าง มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.45 ส่วนกลุ่มแม่บ้านมีความรู้ว่ามีผลกระทบน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.30

ตารางที่ 38 วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบคะแนนความรู้ผลกระทบจากการทำลายวัตถุระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัตถุระเบิดทหารอาจเกิดมลภาวะทางอากาศและมีผลต่อการเจ็บป่วยพร้อมกันหลายคนในพื้นที่บริเวณเดียวกันจำแนกตามกลุ่มอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F ratio	F Prob
ระหว่างกลุ่ม	4	2.4388	0.6097	2.6102	0.0376
ภายในกลุ่ม					
รวม	161	39.1111			

หมายเหตุ $P < 0.05$ = แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณโดยรอบโรงงานวัตถุระเบิดทหาร มีความรู้แตกต่างกันตามกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 39: ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ผลกระทบจากการทำลายวัดถูระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัดถูระเบิดทหารก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ และมีผลต่อการเจ็บป่วยพร้อมกันหลายคนในพื้นที่ บริเวณเดียวกัน

ความรู้ผลกระทบต่อสุขภาพและจิตใจ	จำนวน (N = 162)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	49	0.67	0.47
เกษตรกร	50	0.60	0.49
รับจ้าง	35	0.45	0.50
แม่บ้าน	10	0.30	0.48
อื่นๆ	18	0.77	0.42

จากตารางที่ 38 และ 39 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการทำลายวัดถูระเบิดที่เสื่อมคุณภาพของโรงงานวัดถูระเบิดทหาร ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศอาจมีผลโดยตรงต่อการเจ็บป่วยและสามารถเป็นพร้อมกันหลายคนในพื้นที่บริเวณเดียวกันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบโรงงานวัดถูระเบิดทหารและบริเวณใกล้เคียงนั้นมีความรู้แตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ(หมายถึงผู้ที่ไม่ใช่อาชีพที่แน่นอนฐานนະຍາກຈນ อาศัยพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นและอาศัยน้ำฝนเพื่อการบริโภค)มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.77 รองลงมา กลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 และ กลุ่มอาชีพเกษตรกรมีความรู้ว่ามีผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มรับจ้าง มีความรู้ว่ามีผลกระทบปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.45 ส่วนกลุ่มแม่บ้านมีความรู้ว่ามีผลกระทบน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.30 เป็นต้น